

Izhajajo vsako jutro.

Veljajo do konca leta 1918 20 K.

Za četrt leta K 10.—

Mesečno K 3-50.

Posamezna številka 20 v.

Oglasi po dogovoru.

NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 40.

V Ljubljani, nedelja dne 18. avgusta 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno po- ročilo.

Neznatni boji.

Dunaj, 17. avgusta. (K. u.) Uradno.

Na jugozahodni fronti nobenih znatnih bo-
jev.

V obrambi letalskega napada, ki je bil na-
menjen na Trident, je sestrelil nadporočnik Na-
vratil angleškega letalskega častnika in si pribor-
il s tem svojo 8. zračno zmago.

V Albaniji

je bil zavržen napad več italijanskih škadronov
na dele postojank v loku Semen.

Šef gen. štaba.

Dunaj, 17. avgusta. Vojnoporočevalski stan
javlja od 16. avgusta. Včeraj je poskušal sovra-
žnik močne protisunke v Tonale proti našim pred-
njim postojankam in onim, katere smo nedavno
zasedli. Naš ogenj je sovražnika pregnal.

V noči na 15. avgusta so poizkušali sovražni
oddelki prehod preko Pijave pri malem otoku,
katerega so naše čete pred par dnevi zasedle.
Sovražnika smo odbili.

Sestrelili smo 4 letala in 1 balon.

Italijansko vojno poročilo.

15. avgusta.

V tonalski pokrajini je ostalo bojno delo-
vanje skoro do opoldne precej živahno; čez dan
je bilo zopet normalno. Na odseku Langarinske
doline so naše izvidne patrulje zavrile sovražne
patrulje. Ob Piavi je prekoračil berz. oddelek
zapadni rečni rokav, se izkrcal nenadno na malem
otoku jugozap. brega Papadopoli, ga zasedel in
pregnal sovražno posadko ter pognal v beg na
pomoč prihitelo vojaštvo. Ujeli smo 36 mož in
uplenili eno strojno puško. Sestreljeno je bilo eno
sovražno letalo in en privezni zrakoplov.

Italija počaka...

Laški finančni minister Meda se je v ne-
kem govoru izrazil o vojnih in mirovnih ciljih: Vsakdo
bi bil vesel, če bi se mogel v nekaj mesecih skle-
niti mir, ki bi pomenil zmago naše pravične stvari.
Če pa bo vojna še leta 1919, tedaj bomo zaupno
čakali, ker skriva zgodovina novo veliko usodo
v svojem naročju.

Nemško vojno poročilo.

Francoski navali. — Predor pri Hallu.
— Sovražnik na več odsekih zbit in
odbit. — Angleži nad Darmstadtom.

Berolin, 17. avgusta. (K. u.) Uradno.

Vojna skupina kraljeviča Ruperta.

Med Ysero in Ancro se je ojačilo bojno de-
lovanje tekom noči na posameznih odsekih. Ži-
vahno poizvedovanje in obnovljeni sunki sovra-
žnika pri Vieux Berquinu in severno Ancro so
bili zavrženi.

Vojna skupina generala Boehna.

Na obeh straneh Roye je začel sovražnik
znova močno napadati. Napadi so se razširili po-
poldne proti severu do jugozahodno Chaulnesa,
proti jugu pa do severozahodno Lassignyja. Fran-
cozi in Kanadci so poskušali tu v vedno obnov-
ljenem naskoku do poznih večernih ur izsiliti
predor skozi naše postojanke. Armada generala
pl. Hutier je njih napad popolnoma zrušila. Fran-
cozi, ki so nosili glavno breme boja, so utrpeli
zopet najtežje izgube. Pri in južno Hallu je za-
deval naš združen topniški ogenj sovražnika v
pripravljalnih postojankah in zbirališča oklopnih
vozov. Sovražni napadi, ki so privedli v več-
ernih urah do predora, so se zrušili pred našimi
črtami.

Težišče včerajšnjih napadov je bilo na obeh
straneh Avre. Večkrat ponovljena najmočnejša
topniška priprava je bila tu uvod globoko strnje-
nim infanterijskim napadom sovražnika. Pri Goyen-
courtu (nekaj km severno Roye) je pridobil so-
vražnik mimogrede proti Roye nekaj tal. Naši
protinapadi, ki so se razvili v posesti sovra-
žnika, smo tekom noči zopet zavzeli. Južno Avre
so se docela zrušili pred našimi bojnimi črtami
večkrat ponovljeni napadi Francozov. Predvsem
je prišlo tu učinkovanje naših strojnih pušk do
popolne veljave. Pri in južno Beuvraignes je
zlomil naš topniški ogenj moč sovražnega navala.
Le na nekaterih točkah je prišlo do infanterijskega
boja. Sovražnika smo odbili.

Žilavo delovanje letalcev nad bojiščem. Po-
ročnik Udet si je priboril svojo 55. zmago v
zraku.

Med Oiso in Aisno se je izjalovil v jutranjih
urah sunek sovražnika južno Nampcela.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Manjši prehodni boji. Ob Vesli je oživel
mimogrede artiljerijski boj.

Vojna skupina vojvode Albrechta.

V Sundganu so privedli naskakovalni od-
delki, ki so vdrl s plamenometi v francoske jarke
severno Largitona ujetnikov.

Naši zasledovalni letalci so sestrelili od neke
skupine, ki je napadla z bombami Darmstadt,
štiri angleška letala.

Večerno poročilo.

Berolin, 16. avgusta. Ob Avri zopet več-
krat poizkušeni napad se je sovražniku popolnoma
izjalovil. Mnogobrojni oklopní vozovi so bili raz-
streljeni. Med Oiso in Aisno se je vršil zgodaj
davi močen boj s streljanjem. Sovražne napade
smo zavrtili.

Podvodna vojska.

Berolin, 16. avgusta. V vzhodnem Sredo-
zemskem morju smo potopili 15.000 ton.

von Ludendorff.

Nobene nemške ofenzive več?

Bern, 16. avg. „L' homme libre“ piše:

Jesenska vojna bo zopet poseben dogodek,
ker so sedanje bitke končane. Danes doseženi
uspehi so tako znatni, da ne spreminjajo samo
vojaškega položaja, temveč da so privedli na dan
tudi splošna politična vprašanja. Gleda položaja
nemške armade izraža list prepričanje, da koncem
tega poletja ni pričakovati nobene nemške ofen-
zive.

Foch šele pričinja boje.

Basel, 16. avgusta. Maršal Foch je izjavil
ob sprejemu županov iz reimsa in Soissona, da se-
danji boj zanj niso konec, ampak začetek vojne.

Razkol med Francozi in Angleži?

Ženeva, 16. avgusta. „Populaire“ napada
Balfourja, ker ni za to, da bi Nemci dobili na-
zaj kolonije. List povdarja, da Anglija nima pra-
vice, obdržati nemške kolonije, tudi če noče nem-
ško ljudstvo spremeniti svojo vlado.

Sporazumnega miru ne bo!

Stockholm, 16. avgusta. Iz Washingtona se
poroča, da je sklenila antanta povodom vesti o
očitnejšem mirovnem prizadevanju nevtrelcev, da
ne bo privolila v nobene mirovne razprave.

Vojni svet v Versailles.

Bern, 17. avgusta. Rimski listi javljajo, da
bo zboroval prihodnji teden zvezni vojni svet
alijirancev v Versailles. „Excelsior“ pravi, da mora
slediti enotnemu vodstvu antantnih armad tudi
enotno diplomatsko vodstvo.

Berolin, 17. avgusta. „Deutsche Tageszei-
tung“ javlja iz Basela: „Matin“ poroča: Clemen-
ceau se je z armadno komisijo zbornice vrnil s
fronte v Pariz. Krepak odpor Nemcev se je raz-
širil na celo fronto.

Wilson torej pride?

Curih, 17. avgusta. „Journal“ javlja, da
pride predsednik Wilson kmalu na Francosko.

Tajna posvetovanja.

Berolin, 17. avgusta. Švicarski listi pravijo,
da poroča „Agence Havas“, da so se bili zadnje
dni sestali Poincare, angleški kralj, belgijska
kraljica dvojica, maršal Foch in general Pershing.
O razgovorih, ki so se vršili neke v francoskih
etapah, dosedaj ni nič znano.

Želja po miru na Angleškem.

Bern, 17. avgusta. Pacifistovski tist „Com-
mon S.“ je izvedel od poučene strani, da se lord
Grey popolnoma strinja z naporom lorda Lans-
downeja o potrebnosti hitrega sporazumnega
miru. Ugodni sprejem posameznih pacifistovskih
poslancev v njih okrajih kaže, da se je želja po
miru zelo okrepila.

Po sestanku obeh cesarjev.

Izpremenjen položaj.

Berolin, 17. avgusta. O rezultatu pogajanj
v velikem glavnem stanu javljajo temeljem poro-
čila z merodajne strani sledeče: O poljskem
vprašanju so se nekako zedinili. Danes ni več
ovir za hitro rešitev. Brestovskega miru ne bodo
izpreminjali, ker se drže osrednje velesile nje-
govih določil. Nove mirovne ofenzive ne bodo po-
izkusili. Osrednje države čakajo oprte na neiz-
rabiljene vojaške sile, kako se odločijo sovražniki.
Čakale bodo in opazovale.

Berolin, 17. avgusta. Od včeraj se je poli-
tični položaj bistveno precej spremenil; sklicanje
glavnega odseka državnega zbora je sedaj ne-
verojetno. Kot povod navajajo, da bo gospodu
Hintzeju tako mogoče obvestiti državni zbor o
dogodkih v velikem glavnem stanu.

Dunaj, 17. avgusta. V poljskem vprašanju
se do sedaj zavezniki niso odločili. Glasovi, ki
trde, da je bil ta ali oni način rešitve že defi-
nitivno sprejet, se niso obistinili. Da bi bili opu-
stili avstopoljski način rešitve, ni znano. Sploh
še sklep ni storjen.

Čehoslovaki in antanta.

Angleška vlada je podala o Čehoslovakih
sledenjo izjavo: Od začetka vojne se je upiral
čehoslovakiški narod z vsemi sredstvi, ki so bili
v njegovi moči, skupnemu sovražniku. Čehoslo-
vaki so postavili znatno vojsko, ki se bori na
treh različnih bojiščih in skuša v Rusiji ter Sibi-
riji zadržati vpad Nemcev. Z ozirom na njih pri-
zadevanja za doseg neodvisnosti smatra Velika Bri-
tanijska Čehoslovake kot zavezniški narod in pri-
poznava čehoslovake armade kot zvezno in
vojskujočo se vojsko, ki se nahaja v pravi vojni
z Avstroogrske in Nemčije. Velika Britanija pri-
poznava tudi pravico čehoslovakega narodnega
odбора kot vrhovni organ čehoslovakega narodnih
interesov in kot tačasni pooblaščenec bodoče
čehoslovake vlade, da izvaja vrhovno poveljstvo
nad temi zveznimi in vojskujočimi se armadami.

Glede te izjave razglasa korespondenčni
urad uradno: Obliko in vsebino najnovejše an-
gleške izjave o Čehoslovakih je treba kar najod-
ločneje zavrniti. Čehoslovaki narodni svet je ko-
mite privatnih oseb, ki niso dobile nobenega
mandata niti od češkega naroda, še manj pa od
čehoslovakega naroda, ki obstoja samo v fanta-
zi antante. Ravnotako neizmiseln je, če se vzbuja
mnenje, da je ta komite pooblaščenec bodoče še
ne ustanovljene vlade. Kar se tiče tako imeno-
vane čehoslovake armade, je morda del antantne
armade, ni je pa mogoče smatrati za zavezniško
antante v mednarodnem smislu. Dobro nam je
znano, da je le majhen del takozvane čehoslo-
vake armade sestavljen iz avstrijskih ali celo
ogrskih državljanov slovanskega jezika. S temi
verolomnimi ljudmi postopamo kljub vsemu pri-
znanju s strani antante kot z veleizdajalci. Ne
moremo prepustiti, da bi se sumničeli celi narodi,
ki izpolnjujejo svoje dolžnosti kot avstrijski ali
ogrski državljani in katerih sinovi so se v avstro-
ogrski armadi hrabro bojevali proti antanti.
Avstroogrska vlada si pridržuje v tem oziru na-
daljnje korake. Iz Berolina poročajo o isti zadevi.
„Lokalanzeiger“ piše o priznanju Čehoslovakov
kot zavezniškega naroda tole: Kaj nameravata
Anglija in Amerika s to predpustno šalo priznanja
bodoče vlade in armade brez domovine, državne
oblasti, brez države, si lahko mislimo. Ta sve-
tovno zgodovinska neizmiselnost ni ničesar drugega,
kakor poziv na vse češke veleizdajalce, da naj
le hrabro nadalje izdajajo svojo domovino.

Čehoslovaki pred Mosko.

Stockholm, 17. avgusta. Dasi je položaj
boljševikov takorekoč obupen, moramo vendar
previdno sprejeti poročilo o njih padcu. Ni ne-
mogoče, da se posreči rdeči armadi rešiti Mosko
pred Čehoslovaki. Moskavski nemški konzul in
urad za izmenjo vojnih ujetnikov sta ostala v
Moskvi.

Basel, 17. avgusta. Množe se vesti, da se
obnašajo Čehoslovaki, kjer se čutijo gospodarje
položaja, uprav barbarsko. V nekaterih mestih,
ki so jih zasedli, so postrelili skoro vso delavsko
mladino. — Antanta pošilja Čehoslovakom po-
možne čete.

Stockholm, 17. avgusta. Dočim je bila
rdeča garda pri Sisramu in Kerimu Čehoslovake
porazila, so boljševiki bili na drugi strani vrženi
in Čehoslovaki so s kozaki in kmetskimi pristaši
napredovali do Vladimira.

Zveza med Veliko Rusijo in osrednjimi državami.

Ženeva, 16. avgusta. „Temps“ poroča, da
se bo obenem s prošnjo za vojaško intervencijo
osrednjih sil v Rusiji sklenila zveza med sovjet-
sko Rusijo in četverozvezo.

Berolin, 17. avgusta. Kakor javljajo „Bas.
Nachrichten“ z ruske strani, je bil poizkušaj na
hišo angleškega generala Poola v Murmanu
atentat z bombo. Generalu se ni pripetilo nič
hudega. Angleži v Murmanu so dali ustreliti že
mnogo socializistov.

Rotterdam, 17. avgusta. Reuter javlja iz
Vladivostoka, da zahtevajo delavci, da antanta
izpusti člane sovjetove vlade, ki jih je zaprla.

Stockholm, 17. avgusta. Znanega social-
nega revolucionarja Aleksandrova, ki se je bil
udeležil umora grofa Mirbacha, so obsodili na
smrt.

Angleži zapovedujejo.

Basel, 17. avgusta. Glasom „Baseler Nach-
richten“ prevzame Anglija oficijelno vojaško po-
veljstvo v Murmanu in na Uralu.

Antanta zapuša Mosko.

Stockholm, 17. avgusta. „Svenska Dagbla-
det“ javlja, da so ameriški, angleški in japonski
poslaniki zapustili Mosko in zaprosili švedskega
generalnega konzula za varstvo njihovih interesov.

Ženeva, 17. avgusta. Francoska vlada je
odredila, da se mora postopati z Rusi, ki žive v
Franciji in se priznavajo za boljševike, kot s po-
daniki sovražnih držav.

Obsedno stanje v Vladivostoku.

London, 17. avgusta. Reuter javlja, da so
alijiranci sklenili razglasiti obsedno stanje v
Vladivostoku. Francoske čete so se izkrcale v
Nikolsku.

Amerikanci in Italijani v Vladivostoku.

Stockholm, 17. avgusta. V pristanišče v
Vladivostok so prispele prve ameriške ladje
s sanitetnim in vojnim materijalom. Izkrcao je
tudi že par sto Amerikancev, ki so sami slovan-
ski potomci. Tudi nekaj Italijanov je že prišlo;
s temi hoče Italija dokazati svojo udeležbo v Si-
biriji.

„Živel Prešeren — živela Jugoslavija“!

Soboten večer je lep večer. Trudni od te-
denskega dela se oddahnejo kmeti in obrtniki,
trgovci in uradniki. Izmučeni se vračajo zvečer
domov, toda misel na nedeljski počitek jim po-
življuje, zadnje sile zberejo in posede v večer-
nem hladu nekoliko dalje na klopi ali v travi
pred hišo, ali pa jo zavijejo na krepčilo v krčmo.
Vsaj se bliža nedelja, dan miru in počitka, dan
zabave, veselja in razvedrila.

Tak lep soboten večer je bil, ko se je družba
mladih ljudi ustavila na ljubljanskem Marijinem
trgu pred spomenikom Prešernovim. Niso se hla-
dili na trati pred hišo, ampak videti je bilo —
še bolj slišati — da jim je dobro vince razgrelo
mlade glave. Odkrili so se pred spomenikom, za-
peli slovanski himno „Hej Slovani“ in nato se
je daleč naokoli razlegal klic: „Živijo Prešeren
— živela Jugoslavija“.

Pa bo kdo rekel: Kaj naj to? Pijani ljudje
naj vpijejo, kakor hočejo, kdo se briga za to? Še
polica ne vedno, če je pameten.

Mogoče, da je včasih tako; vselej pa ne.
In vino veritas — v vinu je resnica. Kadar zaide
vinski duh v možgane, postane jezik gostobeseden
in srce široko odprto — pot iz srca na jezik
takrat ni dolga.

Istočasni navdušeni klic „Živijo Prešeren —
živela Jugoslavija“ nam kaže, kam je danes zašla
trezna pamet in mirna razsodnost. Mladim ljudem
je vse eno; Prešeren, Jugoslavija, Avstrija, antanta,
Čehi, boljševiki, Poljaki — vse se meša v eno
samo veliko narodno opojnost brez resnosti,
brez razumevanja, brez sodbe, brez preudarka...

Kdo je bil Prešeren? Poznamo ga vsi in
slavimo ga kot svojega največjega pesnika. V
Prešernovi dobi se je bil sličen boj za ujedini-
enje kakor danes. Tudi takrat sta si stali na-
sproti dve stranki, čeprav ne pod temi imeni ka-
kor danes, ampak stvar je bila ista: ena stranka
čisto slovenska, ena pa ilirska ali kakor bi rekli
danes, jugoslovanska. Prešeren se je postavil na
čisto, slovensko stran, pesnik Stanko Vraz pa na
drugo, ki je hotela spojit Slovence in Hrvate v
en jezik in v en narod s skupnim slovom in
sčasoma seveda tudi v skupno politiko; torej
čisto isto razmerje kakor danes. Na eni strani
so stali čisti Slovenci s Prešernom kot svojim
najdarovitejšim zastopnikom na čelu, na drugi pa
Vraz, kot zastopnik slovensko hrvaškega (danes
bi rekli jugoslovanskega) književnega in morebiti
tudi političnega edinstva.

Vrazova ideja se ni uresničila. Slovenci smo
šli svojim potom, naš gospodarski, politični in
književni razvoj je bil odvisen od politike na
Dunaju, hrvaški od Budimpešte, srbski od Beograda.
Zmagal je torej Prešeren.

To se je najbolj pokazalo leta 1848. Tak-
rat je zahumelo po celi Avstriji in od nove ustave
so pričakovali vsi narodi svoje rešitev in zasigu-
ranje svojega narodnega obstoja. Takrat je živel
na Dunaju lepo število Slovencev, ne pesnikov-
prorokov, ampak trezno mislečih politikov, ki so
nam še danes v ponos, če čitamo njihova imena
v zapisnikih kromeriškega državnega zbora.

Za kaj so se takrat odločili dunajski Slo-
venci? Za Jugoslavijo? O ne! Ne da jim ta po-
jem ne bi bil znan; nasprotno, še predobro so
poznali „ilirsko“ idejo, kakor so imenovali takrat
današnje jugoslovanstvo. A vkljub temu so se
odločili samo za „Slovenijo“. Pod tem pojmom
so si predstavljali v glavnem upravno celoto vseh
dežel, v katerih bivajo Slovenci.

Zanimivo bi bilo zasledovati vzroke, ki so
dovedli tedanje slovenske politike na Dunaju do
njihovega sklepa. Dualizma takrat še ni bilo, naš
jezik takrat še zdavnaj ni bil tako razvit kot
književni jezik kakor je danes in vendar odpoved
edinstvu! Zakaj?

Ne bomo šli predaleč, če trdimo, da so te-
danji naši zastopniki prišli do svojega sklepa po
skrbnem razmotrivanju tedanjega našega položaja,
ki jim je velel isto, kar nam veleva današnji naš
položaj: Natura non facit saltus! — Narava ne
dela skokov. Danes še manj nego takrat. Danes
je naš jezik razvit, mi imamo krasno lastno knji-
ževnost, naša politika je bila desetletja, zlasti po
l. 1867. popolnoma drugače orijentirana kakor
hrvaška ali celo srbska, torej ločitev na celi črti,
mnogo hujša ločitev kakor za Prešernove dobe.
In danes naj bi se to vse ložje strnilo v enoto
kakor se je takrat?

Mi razumemo klic „Živela Jugoslavija“, mi
razumemo majniško deklaracijo v poštenem av-
strijskem smislu, kakor je pisana, brez vsakih
zahrbtnih pridržkov in tajnih želja. Tudi mi želi-
mo upravno celoto, kakor jo zahteva deklaracija,
toda ne na škodo Slovenstva, in ne na škodo
monarhije. Ne vemo, če vsa naša mladina, ki
kliče „živela Jugoslavija“, tudi tako misli in ne

vemo, kako si Jugoslavijo predstavlja. Tega bržčas mladina sama ne ve in zato v svojem mladinskem navdušenju vpije v eni sapi: „Živijo Prešeren — živel Jugoslavija,“ čeprav si v bistvu ni mogoče misliti večjih razločkov kakor leže v pojmih Prešeren in Jugoslavija.

V otvoritveni seji Narodnega sveta so padle besede: Ko bomo klicani na odgovor, naj pove-mo, kaj hočemo... Kaj hočemo? Ali ve mladina, ki ji je Prešeren in Jugoslavija isto, kaj hoče? Mi pravimo, da ne. In sicer zato ne, ker danes diktirata srce in želja in zaslepljena strast po maščevanju za absolutistično dobo, hladno računanje in razum pa molčita. Je tako, kakor z voj-sko: Končala je ne bo strast, ki jo vedno pod-žiga, ampak nepristransko razmišljanje.

A da nas ne bodo napačno razumeli: za-kaj pišemo to? Zato, da pokažemo, kakšna zmeš-njava v pojmih vlada med nami; v pojmih, ka-terih čistost, bistrost in jasna opredelba je neob-hodno potrebna, če hočemo res enkrat določeno povedati, kaj da hočemo.

Iz čeških strank.

Iz Prage javljajo, da je češki socijalno de-mokratski poslanec dr. Šmeral izjavil na zboro-vanju v Visočanih, da morejo češki socijalisti hoditi skupno z meščanskimi strankami le v na-rodnostnih vprašanjih in še to le v sedajni pre-hodni dobi, da pa ne opuste ni točke svojega programa, ker bi bila češka država kapitalistov-ska in ker bi se okrepili le agrarci in mestna buržoazija, če bi socijalisti opustili razredni boj. Zato treba že sedaj opozoriti stranko čeških so-cijalistov, da je zveza z njo samo možna, če se drži razrednega programa in če sprejme načelo obveznega sodelovanja pri volitvah. Zastopnik Klofačeve stranke Svozil je temu pritrdil in je izjavil, da je narodna enotnost le za na zunaj, a njen cilj je češka država. Kaka pa bo bodi država, zato se treba boriti s propagiranjem socijalistov-skih načel po mestih in na kmetih. Sedaj pa so Klofačevci in socijalni demokrati že ustanovili skupen socialistovski svet.

Češki listi napadajo poslanca Maštalko, ker je odložil mandat in oslabil češko zastopstvo v času, ko šteje v parlamentu vsak glas. Da pa je vrnil svoj red in se odpovedal odlikovanju ugaja seveda glasilu socijalnih demokratov, ki vidi v tem kritiko nad radikalno-češko državnoopravno demokracijo. Mnogi, ki so M-štalki očitali opor-tunizem, pa še danes nosijo odlikovanja in se ponašajo z naslovi dvornih in vladnih svetnikov.

Kako je Praga praznovala 17. avgust.

Praški župan je izdal povodom 17. avgusta na Pražane naslednji oklic:

Vsemu prebivalstvu kraljevega glavnega mesta Praga!

Sobota, dne 17. avgusta t. l., je Najvišji rojstni dan Njegovega Apostolskega Veličanstva našega presvetlega cesarja in kralja Karola I. Pozivljam vse prebivalstvo kraljevega glavnega mesta Prage, da praznuje času primerno ta dan in izrazi čustva zveste udanosti, ki jih goji za Najvišjo osebo Njegovega Veličanstva, kakor tudi trdno zaupanje, da bodo Njegovo modro vodstvo in Njegovi hrabri čini privedli srečne čase blago-slovljenega miru.

Gospode hišne posestnike pozivljam, da primerno okrase svoje hiše povodom Najvišjega rojstnega dne ali da mesto tega doprinesejo do-brodne darove v prid vojnih pomočnih name-nov. Isto prosim vse prebivalstvo Prage, da mesto svečane razsvetljave na predvečer Najvišjega rojstnega dne prispevajo v denarju in isti namen.

17. avgusta t. l. se bo brala v glavni župni cerkvi Matere božje pred Tinom ob 9. uri do-poldne na odredbo mestnega sveta kr. glavnega mesta Praga slovesna maša.

Popoldne istega dne priredi okrajni vojni pomočni urad v Pragi slavnostni koncert na Zo-fijskem otoku.

Pozivljam vse prebivalstvo Prage, da se udeležijo teh slavnosti in tako vredno posvedoči svoje resno, za splošno blaginjo in k Najvišji osebi Njegovega Veličanstva kot nje najprej svetlej-šemu predstavitelju stremeče mišljenje.

Praga, dne 14. avgusta 1818.

Župan: Dr. K. Groš.

Drobiž.

Cesarjev rojstni dan.

Dunaj, 17. avgusta. Cesarjev rojstni dan so praznovali na Dunaju na izrečno željo cesarjevo popolnoma mirno. V vseh cerkvah so opravljali službo božjo, katere so se udeležili načelniki dr-žavnih, deželni in občinskih uradov.

V vojaški akademiji v Wiener Neustadtu so v navzočnosti nadvojvode Maksa zaprisegli 170 gojencev, na tehnični akademiji v Mödlingu pa 109 v navzočnosti nadvojvode Leopolda Salva-torja.

V cesarjevem bivališču v Reichenau so se zbrali vsi maršali, ki so poklonili cesarju v dar maršalsko palico. Cesar se je zahvalil pri tej pri-liki nadvojvodi Frideriku kot najstarejšemu mar-šalu in rekel med drugim: Indivisibiliter ac in-separabiliter (nedeljivo in nerazdružljivo) — tako je bilo, je in bo.

Praga, 17. avgusta. Danes ob 11. uri do-poldne se je napotilo odposlanstvo občinskega zastopstva pod vodstvom dr. Groša, k cesarskemu namestniku, da mu povodom cesarjevega rojst-nega dne izrazi topla čustva in izreče častitke. Na daljši govor župana je ces. namestnik zahvalil in odgovoril, da je srčna želja cesarjeva, da pribori narodom skoro dober mir.

Berolin, 17. avgusta. Ob priliki cesarjevega rojstnega dne je sprejel avstro-ogrski poslanik zastopnike avstro-ogrskje kolonije v Berlinu. V svojem nagovoru je poudarjal, da ostane zveza z Nemčijo neizpremenjena, ker odgovarja intere-som obeh držav.

Nezgod generalnega polkovnika Pflanzlerja-Baltina.

Dunaj, 17. avgusta. Albanska korespondenca javlja iz Skadra o nezgodi vrhovnega poveljnika v Albaniji generalnega polkovnika Pflanzlerja-Baltina. Generalni polkovnik se je vozil s šefom sanitete v avtodrezini, ki je na šest metrov viso-ke mestu zdrknila z zadnjimi kolesi iz teči in padla v globino. Generalnemu polkovniku se ni ničesar pripetilo, pač pa je šef sanitete težko in šofer lahko poškodovan.

Helfferich in Joffe.

Berolin, 17. avgusta. „Lok. Anz.“ poroča: Nemški poslanik v Rusiji dr. Helfferich pride jutri v nedeljo v Berlin. Ker pride tja istočasno tudi ruski poslanik Joffe iz Moskve, ni izključena mož-nost, da razjasnita diplomatska zastopnika Rusije in Nemčije v ustnem razgovoru celo vrsto vprašanj.

Turki in samoodločba narodov.

Carigrad, 16. avgusta. „Agence Telegra-phique Milli“ poroča, da so došli v Carigrad od-poslanci iz mest Karsa in Batuma, ki so prinesli s seboj izid glasovanja o vprašanju, kateri državi hočejo pripadati. 85 tisoč glasov od 87 tisoč se jih je izreklo za Turčijo. Veliki vezir in sultan sta poudarjala, da Turčija nikdar ni pozabila na svoje verske brate.

Francosko učiteljstvo proti Clemenceauju.

Bern, 17. avgusta. Francoska vlada je sin-dicirani zvezi učiteljstva prepovedala kongres. Učitelji in posebno učiteljice so zelo revolucionar-nen element. Pri seji predsedstva so bile sprejete ostre resolucije proti Clemenceauju.

Pisatelj Chamberlain obsojen.

Berolin, 16. avgusta. V procesu „Frankfur-ter Zeitung“ proti pisatelju Chamberlainu je bil slednji obsojen radi očitka izdajstva domovine na 1500 M globe in povrnitev vseh stroškov. Ob-tožbo je objaviti v 26. nemških listih.

Španska posreduje za carico.

Berolin, 15. avgusta. (K. u.) „Norddeutsche Allg. Ztg.“ poroča, da je zaprosil španski kralj za podporo nemškega cesarja, da doseže od ruske vlade dovoljenje za izselitev carice in njenih hčera. Entente države so baje odklonile vsako posredovanje.

Stockholm, 17. avgusta. Pri zadnjem po-svetovanju so člani sovjeta in ljudski komisariji načelno sklenili za osvoboditev carice in njenih hčera.

Učenjak-vojak.

Berlin, 17. avgusta. Berlinska „Kreuz-Ztg.“ poroča iz Kristijanije, da pripravljajo Angleži ekspedicio na otoke Spitzbergen pod vodstvom znanega polarnega raziskovalca Shakletona, da si tam zasigurajo premog za svojo pred Arhan-gelskom ležečo mornarico in za murmansko že-leznico, katere imajo polovico v svoji oblasti.

Delo nemških letal.

Bern, 17. avgusta. „Petit Parisien“ javlja, da so nemška letala v noči od 14. na 15. av-gusta bombardirala Dünkirchen, Boulogne in Ca-lais. V poslednjih dveh mestih je škoda baje precejšnja.

Novo nemško orožje.

Ženeva, 17. avgusta. Ameriški mornariški urad je poostil določila za obrambo, ker so nemški podmorski čolni z novimi močno učinko-jočimi plinovimi granatami obstreljevali prista-nišča Charlestown in Wilmington, kjer je le-žalo več za odhod pripravljenih parnikov. Škoda je posebno v Charlestownu znatna.

Žide rekrutirajo.

Amsterdam, 17. avgusta. Reuter javlja, da so pričeli v Palestini rekrutirati žide.

Gigantsko nemško letalo.

Haag, 17. avgusta. „De Standard“ je baje izvedel, da se je nemškim konstrukterjem posre-čilo iznajti nov tip letala, ki se more vzdržati v zraku tri tedne. S tem letalom nameravajo pre-leleti atlantski ocean in bombardirati mesta, pri-stanišča, večbališča in arzenale.

Vlak petroleja eksploziviral.

Budimpešta, 17. avgusta. Iz Egra javljajo, da je včeraj na tamošnjem kolodvoru eksploziviral poln vlak petroleja. Eksplozija je bila toli strašna, da je izruvalo telegrafске in telefonske droge.

Iz naših listov.

„Naprej“ piše v uvodniku (po nemških virih), da je blaznost misliti na mir, ki bi ga pri-nesla odločitev z orožjem. To ni mogoče, mogoče je le sporazum, ki naj napravi vojski konec.

„Slovenski Narod“ in „Slovenec“ prina-šata skoro enaka poročila o sprejemu slovanskih gostov in o zborovanju Narodnega sveta. Iz izjav ponavljamo dvoje: dr. Korošec je ugotovil, da se je vršil danes na ljubljanskih tleh prvi veliki in važni politični govor iz ust zastopnikov poljskega naroda. In dalje, da smatramo ljubljanski Na-rodni svet le kot del vseobče narodne organiza-cije in koncentracije, ki naj dobi svoj definitivni vrhovni organ v skupnem jugoslovanskem narod-nem odboru v Zagrebu.

Po domovini.

Konstituiranje Narodnega sveta. Za pred-sednika NS. je bil soglasno izvoljen načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec. — V pod-predsedništvo so bili izvoljeni: dr. Lovro Po-gačnik (v. l. s.), dr. Josip Jerič (v. l. s.), urednik Smodej (v. l. s.), ravnatelj Ivan Hribar (j. d. s.), urednik dr. Kramer (j. d. s.), nadrevident J. Kej-žar (j. d. s.) in dr. Gjurjo Červar (Istra). — Za namestnike so bili izvoljeni: prelat Kalan za dr. Korošca, prof. Remec za urednika Smodeja in dr. Poščič za Čevarja. — Na ustanovni seji

so bili navzoči naslednji zaupniki strank: za Ju-goslovansko demokratsko stranko: Ivan Hribar, dr. Kramer, Kejžar in dr. Ravnihar, za S. L. S. na Kranjskem: gg. dr. Lovro Pogačnik, dr. I. Čankar, prelat Andrej Kalan, dr. Jerič, posl. K. Škulj, prof. B. Remec, podpredsednik poslanske zbornice vitez Pogačnik; za goriško S. L. S. so bili: dr. Kobal, dr. Srebrnič, Dominko; za šta-jersko S. L. S. so bili: dr. Korošec, dr. Benkovič, prof. Verstovšek, prof. Vesenjak; iz Trsta so bili: dr. Rybar, dr. Vilfan in dr. Čok; iz Istre: prof. Spincič, dr. Zuccon, dr. Poščič, dr. Červar, župnik Šašel, dr. Kurelič, dr. Fornarič; iz Koroške: posl. Grafenauer, vikar Smodej, Kobentar in Prosekar; iz Dalmacije so bili: dr. Druškovič, dr. Krstelj, P. de Grisogno, Dujo Mikačič. Bila sta navzoča še hrvatska poslanca dr. Budisavljevič in dr. Lorkovič.

O dr. Šusteršičevem delovanju smo pre-jeli iz naroda naslednji dopis: Bilo je pred do-brim letom ko duhovi med nami niso bili še tako razburjeni, kakot so danes. Zbrani smo bili na nekem sestanku. V razgovor so prišle tudi naše politične razmere, ki so se vedno bo j za-motavale, in smo se bali žalostnih posledic. Be-seda je nanesla tudi na delovanje dr. Šusteršiča v vojnem času. Pa se je med pogovorom oglašil gospod, ki je zdaj v prvi vrsti med mladini. Ta-krat je še trezno mislil, potegnil se je za dobro ime dr. Šusteršiča, vdaril je mogočno po mizi rekoč: „Gospodje! Šusteršič je rešil v tem času milijone za kranjsko deželo!“ Pomislil je namreč na razne trude in boje, ki jih je imel g. deželni glavar z raznimi oblastmi, ki so krivično prit-skale na ljudstvo pri revizicijah sena, živine itd. — Pozivam tega gospoda, ki je bolj blizu „Slo-venca“ in v odboru K. T. D. naj zdaj, ko pl. Suklje v svojem maščevalnem tonu pogreva „sprideno želje“ o dr. Šusteršiču in „dragoceni“ opravi v deželnem dvorcu, naj sedaj, ako ima še kaj čuta za brambo dobrega imena svojega bližnjega, naj v „Slovencu“ o priliki priobči in pribije to svojo trditve o dr. Šusteršičevih zaslu-gah za kranjsko deželo. Pa dvomimo, če bo to storil, ker je tudi on eden tistih: Po dobrotinikih ljudstva z loparjem! Kako je že te dni rekel mož stare, kranjske korenine? „Kdor kaj dobrega stori, ga ne „obrajtajo“. Ali po naše: „Nehvaležnost je plačilo sveta“.

Otvoritev zdravilišča za tuberkulozne vojake. Včeraj ob pol 1. popoldne je bila slo-vesna otvoritev oddelka za tuberkulozne vojake za katerega se je vporabila ena izmed novejših hiš belgijske vojašnice. Polkovni zdravnik dr. Rus in generalni štabni zdravnik dr. Geduldiger sta gostom razložila postanek tega zdravilišča in raz-kazala prostore. Navzočni so bili stacijski po-veljnik generalni major pl. Uherek, deželni pred-sednik ekscelencja grof Attems, deželni odbornik dr. Lampe in dr. Triller in mestni župan dr. Tavčar. Deželni predsednik je v svoji zahvali izrekel pri-znanje vspelemu delu ter pri tem izrekel obža-lovanje, da ni mogoče v sedanjem času vkljub vsemu trudu zgraditi tudi zdravilišča za civilno prebivalstvo, dasi se je v ta namen že pridobilo posvetlo Golnik pri Trliču. Prostori v zdravil-išču belgijske vojašnice so jako pripravi, sobe lepe in svetle, med njimi je zlasti jako lepa z rastlinjem ozaljšana dvorana, v kateri bodo vži-vali bolniki čisti zrak in imeli jako prijeten zim-ski vrt.

Darila o priliki Najvišjega rojstnega dne Njegovega Veličanstva. Povodom Najvišjega rojstnega dne Njegovega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva je ekscelencja deželni predsednik grof Attems podaril po 100 kron na-slednjim zavodom odnosno društvom: Elizabetni otroški bolnici, društvu sv. Vincencija Pavlanskega, Lichtenturnovemu zavodu, društvu „Jugend-schutz“ in upravnemu odboru dnevnih zavetišč za revno šolsko mladino v Ljubljani ter društvu Asylum angelorum v Šiški. — Gospod Nikolaj vitez pl. Gutmansthal, graščak na Dvoru, je ob tej priliki izročil gospodu deželnemu predsedniku grofu Attemsu kot predsedniku Kranjskega dežel-nega društva c. kr. avstrijskega zaklada za vo-jajske vdove in sirote znesek 10.000 kron v av-strijskem vojnem posojilu ter določil, da se ob-resti te glavnice vsako leto na rojstni dan Nje-govega Veličanstva porazdele od vsakekratnega predsednika imenovanega društva kot darila po 100 kron na najpotrebnejše vdove in sirote po vojaki iz dežele Kranjske, ki so padli v sve-tovni vojni, pri čemur se bode posebno ozirati na one, katere priporoča darovalec.

Nova aprovizacijska afera v Karlovcu. Karloški policijski stražniki so 11. t. m. ustavili voz, ki je bil naložen z vinskimi sodi in je vozil proti Metliki. V sodih so našli samo mast. Koči-jaži so priznali, da so mast naložili na dvorišču mestnega uradnika Golika, ki je bil že davno sumljiv tihotapstva z živili ter je v vojni postal milijonar. Hrvatski listi pravijo, da je župan, po-slanec Modrušan, dobil za mesto izvoznik za 6 vagonov masti, eno izkaznico je pa odstopil Go-liku. — Zadnje poročilo o aprovizacijski aferi z dvema železniskima uradnikoma, je popraviti v toliko, da je bil junak afera, ki je uradnika pod-kupil potem pa naznanil, karlovski trgovec Makar, brat belokranjskega Makarja.

Ponovno odlikovanje Ljubljancina. Dne 18. novembra 1915. je umrl v italijanskem vjet-ništvu poročnik 17. pp. g. Franc Kurent, uradnik v ljubljanski tobačni tovarni, sin sluga Kranjske hranilnice g. Fr. Kurenta. Sedaj po poltretjem letu je poleg prejšnjih odlikovanj dobil še vojaški zaslužni križec III. razreda z vojno dekoracijo in meči. Pokojnik, znan lovec in zelo priljubljen to-variš v vsaki družbi, je pokopan v Št. Lovrencu di Mossa na Goriškem.

Iz Sodražice. Občinski odbor v Sodražici je v svoji seji dne 14. avgusta t. l. sklenil a) da se v celem obsegu pridruže resoluciji deželnega odbora glede izdajalskega početja dr. Trumbiča, b) da se dež. glavar dr. Šusteršič naproša, da častno občanstvo v občini Sodražica obdrži.

Poročil se je v cerkvi sv. Petra primarij dr. Albert Botter iz gđno. Vido Štrifotovo, hčerko pokojnega gimnazijskega ravnatelja. — Poročil se je magistratni uradnik g. Franc Kavčič z gđc. Anico Jeleničevo iz ugledne rodbine „Majaronč-kove“.

Žalostna smrt. Dne 14. avgusta se je v Sodražici ustrelil Franc Pogorelec p. d. Močnikov France. Bil je veren pristaš narodnonapredne stranke. Že večkrat je baje pripovedoval, da bo s samomorom napravil konec svojemu življenju, vsled česar se ljudje sploh niso čudili, ko so zvedeli za samomor. Star je bil 76 let.

Umrli je na Radeckega cesti posestnik Ivan Medvešek.

Streli na dezerterja. V Zadvoru pri Devici Mariji v Polju je streljal orožnik na bežečega dezerterja Goršeta in ga nevarno ranil v trebuh.

Imenovanje. Slovenec Friderik Viher, kon-ceptni praktikant pri glavarstvu v Dubrovniku je imenovan za pol. pristava II. razr. v Bosni.

Brez petroleja in brez sveč. Dnevi se krajšajo, noči daljšajo, ljudje bi radi zvečer kaj delali, popravljali, krpali, pa nimajo luči. Kaj je s petrolejem, kaj s svečami? Ljudje vendar ne morejo v temi tavati. Ko bi imeli vsaj leščarbe!

Nova frankatura. Kdor še ima dopisnice in zalepke sedajne naklade po 8 oziroma 15 vi-narjev jih more zamenjati. Če jih ima cel zavoj-ček po 50 komadov ali pa 25 dopisnic s privito dopisnico za odgovor pri poštnem uradu ali pa pri dvorni in državni tiskarni na Dunaju. Posa-mezne komade pa lahko stranke same opremijo in sicer dopisnice z znamko po 2 vin. in zalepke z znamko po 10 vin. Od 1. septembra postanejo veljavni novi tarifi.

Castno svetinjo za 40letno zvesto službo-vanje je dobil gozdni paznik Anton Podlogar na Golem.

Služba ravnatelja in podravnatelja pri Deželni poslovalnici za krmla za Goriško-Gradiščansko. Pri novo snujoči se Deželni poslo-valnici za krmla za Goriško-Gradiščansko je raz-pisano mesto ravnatelja in podravnatelja s pri-bližno mesečno plačo 1000 kron. — Prosilci, ki morajo dokazati primerno trgovsko izobrazbo, naj predložijo tekom petih dni svoje prošnje Go-riškemu kmetijskemu društvu v Gorici ali pa Zvezi furlanskih kmetijskih združenj v Gorici (Fe-derazione dei Consorzi agricoli del Friuli).

Vnovčevalnica konj v Ljubljani. Nušakova vojašnica, odda 5 konj proti reverzu na nedolo-čen čas. Reflektanti naj prinese seboj prošnjo, katere ima biti od županstva ali glavarstva po-trjena.

Potres. Iz mnogih krajev na Kranjskem do-bivamo poročila o zadnjem potresu. Iz Spodnje Idrije nam javljajo: Močan, 5 sekund trajajoči potresni sunek smo čutili pri nas v torek 13. t. m. ob 10. uri zvečer; smer mu je bila od juga proti severu. Pred sunkom se je slišalo močno pod-zemsko bobnenje. — Tudi v Dobrni pri Celju in v Vrbi ob jezeru so čutili potres.

Poročil se je poročnik v rezervi Ivo Ra-movš z gđno Zorico Dryar.

Vžigalce niz. Iz Štajerskega pišejo: Na hrvatski meji je strog vojaški kordon, da se blago iz Štajerskega ne vtihtapi čez mejo. Pride ubog graničar in nese nekaj blaga, kakor je že navajen iz mirnih časov čez mejo, se ga prime in se mu blago odvzame. Žid Majder iz Dubrove pri Zavrču pa je te dni peljal cel voz vžigalic čez mejo in nikdo se zato ni zmenil. Sedaj pa prodaja ta žid škafličice vžigalic po 60 vinarjev na Hrvatskem.

Tujci ob Vrbskem jezeru. V zadnji sej poljedelskega sveta je celovški župan znova za-hteval, da se ne sme dobaviti tujcem v letoviščih ob Vrbskem jezeru niti grama mesa, domačega ali ogrskega. To da ne gre, da bi imeli tu brez-mesne tedne, dočim se hkrati letoviščarji mastijo in radijo. Nečuvno je, kako uživajo letoviščarji ob Vrbskem jezeru, dočim tu stradajo domačini, ki bi radi kupovali celo drago ogrsko meso, ko bi ga je dobili. Župan je predlagal, da se tekom treh dni izženejo vsi tujci in letoviščarji.

Sirom sveta.

Tajna nemška policija se organizira v Ukrajini.

Solo za govornišvo ustanove v Budim-pešti. Naloga jej bo gojiti ogrsko retoriko.

Madjar — škof v Djakovu? V madjarskih krogih pripovedujejo, kakor javlja „Hrvatska“, da je škof iz Kaloča dr. Horváth došel v Sarajevo, da se nauči hrvščine, ker da je določen za škofa v Djakovu.

Vojaška asistencja na cestni železnici. Že nekaj dni je uvedena na zagrebški cestni železnici vojaška asistencja, ki ima namen, da zabranjuje vojakom stati na tramvajskih stopnicah in da pazi na to, da izkazuje moštvo častnikom, ki se vozijo na železnici, potrebno čast, ki je doslej niso izkazovali. Te odredbe so baje zelo stroge. — V Budimpešti stoje vojaki ob postajališčih tramvaj in pazijo, da vstopa občinstvo mirno in brez gnječe v tramvaj.

Nemščina na ljudskih šolah v hrvatskem Primorju. Uradni list hrvatske naučne uprave objavlja odredbo bana, ki uvaja nemščino kot obvezni predmet na višjih ljudskih šolah v hrvatskem Primorju.

Profesor avijatike. Stolico za avijatiko usta-nove na londonski tehniki. Vsoto zato v znesku 500.000 kron je razpoložil angleški vladni sir Bazil Saharov, ki je že ustanovil stolice za avijatiko na univerzah v Parizu in Petrogradu.

Elektrarna pri Kochelu. V bavarskem de-želnem zboru se bavijo s projektom elektrarne ob reki pri Kochelu. Naprava bi stala 78 mili-jonov mark. Bila bi to največja elektrarna ob vodi v Evropi.

Generalni major Pilvelić je nastopil služ-bo kot mestni poveljnik v Zagrebu.

Jajčne jedi mesto mesa. Na Ogrskem bodo na brezmesne dni po gostilnah na razpolago razne jedi iz jajc. Brezmesni dnevi torej niso tako strašni.

Bolgarski podčastnik aretiran radi tiho-tapstva z zlatom. Policija je zaprla v Budim-pešti bolgarskega podčastnika Popolova radi tiho-tapstva z denarjem. Pri njem so našli 930 an-gleških funtov, 100 angleških polfuntov, 14 fran-kov zlatnikov in turške funte. Priznal je, da je hotel prenesti zlato čez mejo.